

Trusselvurderinger

Av Julie Ræstad Owe, 22. juli-senteret.
Publisert i juni 2020. Oppdatert i februar 2021.

Politiets sikkerhetstjeneste (PST) utfører årlige trusselvurderinger. I trusselvurderingen fra februar 2011 var det i all hovedsak islamistisk ekstremisme som ble ansett for å utgjøre en direkte trussel mot Norge. Ifølge PST var de høyre- og venstreekstreme miljøene ikke en alvorlig trussel for det norske samfunnet. Trusselnivået ble ikke oppjustert etter terrorangrepet 22. juli 2011.

PST ble senere kritisert for å ha hatt et ensidig fokus på islamistisk ekstremisme, og at undersøkelsene de rettet mot høyreekstreme miljøer var basert på utdaterte forståelser av høyreekstremisme, som den type nynazistiske grupperinger som var fremtredende på 1990- og tidlig 2000-tallet.

22. juli-kommisjonens rapport fremhever også at man ikke evnet å oppdage Breivik eller forebygge terrorhandlingen fordi Breiviks person og forberedelsesmetoder brøt med den rådende oppfatning av hvem som kan utgjøre en trussel mot samfunnet.

Ekstreme islamister har gjennomgående blitt utpekt som den største trusselen mot Norge også etter 22. juli. Dette endret seg først etter terrorangrepet mot to moskéer i Christchurch, New Zealand, og terrorangrepet mot al-Noor-moskeen i Bærum i 2019. Politiets sikkerhetstjeneste opplyste i januar 2020 at det ble vurdert som like sannsynlig at en terrorhandling vil utføres av høyreekstremister som av ekstreme islamister. I trusselvurderingen av januar 2021 vurderes det fremdeles som mulig at høyreekstreme vil forsøke å gjøre terrorhandlinger i Norge. PST mener at pandemien medfører økt risiko for radikalisering av høyreekstreme, og at kampsakene som frontes har større appell enn de tidligere har hatt. De skriver videre at høyreekstreme har følgende fiendebilder: muslimer, ikke-vestlige innvandrere, jøder, tradisjonelle medier, myndigheter og politikere (særlig på politisk venstreside), samt lesbiske, homofile, transpersoner og andre seksuelle minoriteter og kjønnsminoriteter.

Trusselvurderingene vektlegger også at stadig mer av den truende aktiviteten foregår i det digitale rom, og trekker frem den overordnede trusselen det utgjør mot demokratiet at folkevalgte og offentlige personer utsettes for sjikane og hatefulle ytringer på nettet.

22. juli-senteret

Kildeliste

NOU 2012:14. (2012) *Rapport fra 22. juli-kommisjonen*. Regjeringen. <https://www.regjeringen.no/contentassets/bb3dc76229c64735b4f6eb4dbfcdbe8/no/pdfs/nou201220120014000dddpdfs.pdf>

PST (2011) *Nasjonal trusselvurdering*. <https://www.pst.no/alle-artikler/trusselvurderinger/trusselvurdering-2011/>

PST (2019) *Nasjonal trusselvurdering*. <https://www.pst.no/alle-artikler/trusselvurderinger/trusselvurdering-2019/>

PST (2019) *Pressemelding*. <https://www.pst.no/alle-artikler/pressemeldinger/oppdatering-i-trusselen-fra-hoyreekstre/>

PST (2020) *Nasjonal trusselvurdering*. <https://www.pst.no/alle-artikler/trusselvurderinger/nasjonal-trusselvurdering-2020/>

PST (2020) *Pressemelding*. <https://www.pst.no/alle-artikler/pressemeldinger/terrortrusselen-mot-norge-fra-hoyreekstre-og-ekstreme-islamister/>

PST (2021) *Nasjonal trusselvurdering*. <https://www.pst.no/alle-artikler/trusselvurderinger/nasjonal-trusselvurdering-2021/>